

Reglement for gjelds- og finansforvaltning

Rauma Kommune

Vedtatt 06.11.2025 PS – 74/25

Innhold

1.	Rammer og begrensninger for finansforvaltningen	3
	Hjemmel og formål med reglementet	3
	Fullmakter	3
	Rammer for reglementet	3
	Kvalitetssikring av reglementet og administrative rutiner	4
	Rapportering til kommunestyret.....	4
	Belåning av investeringene	5
	Avledede instrumenter / Derivater.....	5
2.	Rammer og begrensninger for midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet	5
	Plasseringsalternativer for overskuddslikviditet.....	5
3.	Rammer og begrensninger for midler som skal forvaltes med en lang tidshorison.....	6
	Overordnede investeringsprinsipper	6
	Produktspekter.....	6
	Risikoklasser	7
	Plasseringsbegrensninger.....	7
	Aktivafordeling og referanseindekser	8
	Risiko og rapportering.....	8
4.	Rammer og begrensninger for forvaltning av konsesjonskraft	9
5. .	Rammer og begrensninger for gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler	9
	Rammer for opptak av lån.....	9
	Valg av låninstrumenter:.....	9
	Lånopptak:.....	10
	Likviditetsrisiko / Refinansieringsrisiko	10
	Renterisiko og rentebinding.....	10
	Nedbetalingsprinsipper	11
6.	Håndtering av avvik.....	11

1. Rammer og begrensninger for finansforvaltningen

Hjemmel og formål med reglementet

Rauma kommunes Gjelds- og finansreglement er utarbeidet på bakgrunn av:

- **Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018, § 14 - 13**
- **Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner fastsatt av KMD 18. november 2019.**

Kommuneloven § 14-2 redegjør for kommunestyrets plikter. Der framgår det at alle kommuner skal ha «regler for finans- og gjeldsforvaltningen» (finansreglement) (§ 14-2 e)

Formålet er å sikre at finans- og gjeldsforvaltning med størst mulig grad av stabilitet og forutsigbarhet for kommunens budsjetter slik at kommunen ikke påføres vesentlig finansiell risiko.

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning og gi et handlingsverktøy for håndtering av likvide midler og langsiktig gjeld.

Forvaltningen skal være i henhold til dette reglement, gjeldende lover og forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Dette reglementet erstatter tidligere vedtatte reglement. Rutiner, fullmakter og instruksjoner skal hjemles i reglementet.

Fullmakter

Kommunedirektøren, eller den/de Kommunedirektøren utpeker, forestår den løpende finansforvaltningen på vegne av kommunestyret.

Rammer for reglementet

Reglementet omfatter forvaltning av ledig likviditet til driftsformål, langsiktige finansielle aktiva og opptak og forvaltning av gjeld. Reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finans- og gjeldsforvaltning, som:

- Balanse mellom avkastning, risiko og likviditet.
- Samsvar mellom kompleksiteten i investeringsproduktene og kommunens egen kunnskap om finansforvaltning.
- Begrense refinansieringsrisiko ved opptak av lån.

- De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for Rauma kommune sin etiske håndtering av finansforvaltningen

Avkastningsmål

For plasseringer (aktiva) er målsetningen å oppnå en avkastning som over tid er høyere enn plassering i bankinnskudd, men uten vesentlig finansiell risiko.

Avkastningsmålet gjelder for:

- forvaltning av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet
- forvaltning av midler med en lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)

Kvalitetssikring av reglementet og administrative rutiner

Kommunedirektøren skal påse at uavhengig instans med kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning vurderer om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning i tråd med kommunelovens regler og Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning. Det skal etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, herunder refinansieringsrisiko og avviksrutiner.

Rapportering til kommunestyret

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året legge fram rapporter for kommunestyret som viser status for finans- og gjeldsforvaltningen i henhold til finansforskriften. I tillegg skal Kommunedirektøren etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret som viser status og utviklingen gjennom året.

Rapporteringen skal:

- a. vise hvordan de finansielle midlene er sammensatt og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler
- b. vise hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- c. opplyse om de finansielle forpliktelsenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- d. opplyse om aktuelle markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser
- e. opplyse om forhold som kommunestyret har stilt krav om at det skal opplyses om
- f. Vesentlige markedsendringer / endringer i risikoeksponering
- g. Avvik fra finansreglementet og korreksjoner.
- h. Vise en stresstest / verdiendring ved at renten stiger med 1 prosentpoeng
- i. Vise status på likviditet

Belåning av investeringene

Finansielle investeringer kan ikke belånes.

Avledede instrumenter / Derivater

Derivater kan ikke benyttes.

2. Rammer og begrensninger for midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet

Driftslikviditet og overskuddslikviditet

Kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet (inkl. trekk rettigheter) som minst er like stor som forventet likviditetsbehov i de neste 30 dager. All likviditet utover dette er overskuddslikviditet.

Formålet med forvaltningen av de likvide midlene er å sikre likviditet til å dekke løpende forpliktelser og god risikojustert avkastning.

Kommunens driftslikviditet skal plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker.

Kommunedirektøren har fullmakt til å inngå konsernkontoavtale og avtale om trekkrettighet. Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Det kan herunder gjøres avtale om trekkrettighet. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating BBB- eller tilsvarende kredittvurdering

Kommunedirektøren har fullmakt til å ta opp likviditetslån eller lignende ved behov med inntil 75 mill. kroner med løpetid inntil ett år, etter vedtak i kommunestyret.

Plasseringsalternativer for overskuddslikviditet

Kommunens overskuddslikviditet kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond eller andre rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Evt. plassering ut over bankinnskudd må gjøres i likvide verdipapirer med lav risiko.

For plassering av overskuddslikviditet gjelder følgende:

- Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner.
- Det skal kun plasseres i pengemarkedsfond eller rentebærende papirer med kortere rentefølsomhet/løpetid enn 12 måneder til endelig forfall.

- Ingen enkeltpapirer eller papirer i fond skal ha lavere kredittrating enn BBB- ("investment grade") på investeringstidspunktet.

3. Rammer og begrensninger for midler som skal forvaltes med en lang tidshorisont.

Langsiktige finansielle aktiva omfatter kommunens midler som ikke er nødvendige for å opprettholde løpende likviditet og som ikke er bundet til drift eller spesifikke investeringsformål. Dette inkluderer ubundne investeringsfond og inntil 50 % av disponible midler i disposisjonsfondet, forutsatt at midlene ikke er disponert til andre formål.

Midlene skal forvaltes med lav risiko og lang investeringshorisont, og skal ikke ha betydning for kommunens kortsiktige betalingsevne. Fokus skal være på kapitalbevaring, forutsigbar avkastning og høy likviditet.

Overordnede investeringsprinsipper

Forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva skal til enhver tid styres etter følgende prioriteringer:

- Sikkerhet – Høy prioritet på kapitalbevaring og lav kreditt- og markedsrisiko
- Likviditet – Plasseringer skal være lett omsettelige og tilgjengelige ved behov
- Risikospredning – Investeringene skal være godt diversifisert på tvers av aktiva-klasser og utstedere
- Avkastning – Stabil og moderat realavkastning over tid
- Bufferkapital – Midler skal kunne benyttes til å håndtere uforutsette finansielle svingninger

Bufferkapitalen defineres som disponible midler i disposisjonsfondet som ikke er avsatt til spesifikke formål.

Produktspekter

Kun lavrisiko og regulatorisk trygge produkter er tillatt. Dette omfatter:

- Bankinnskudd i NOK
- Pengemarkeds- og obligasjonsfond regulert under UCITS ¹(notert i NOK)
- Obligasjoner og sertifikater utstedt av offentlig sektor eller kredittverdige institusjoner med høy rating

¹ verdipapirfond med krav til risikospredning etter et felles europeisk regelverk

Investering i enkeltaksjer, unoterte verdipapirer, private equity eller fond uten UCITS-status er ikke tillatt.

Risikoklasser

Alle investeringer skal være norske, og klassifiseres etter følgende struktur:

- Klasse 1: Statsobligasjoner, sertifikater og innskudd i banker med statsgaranti/OECD og >15 mrd. NOK i kapital
- Klasse 2: Fortrinnsrettsobligasjoner, utstedere med offentlig garanti (kommuner, fylker, banker, kraft)
- Klasse 3: Verdipapirer med minimum rating BBB- og tilsvarende fond
- Klasse 4: Eiendomsselskaper, konvertible lån, lavere kredittverdighet – sterkt begrenset bruk
- Klasse 5: Aksjefond og allokeringsfond – begrenset bruk
- Klasse 6: Enkeltaksjer, private equity – **ikke tillatt**

Plasseringsbegrensninger

Følgende rammer gjelder for maksimal eksponering per risikoklasse:

Risikoklasse	Tillatt andel
Klasse 1	100 %
Klasse 2	Maks. 60 %
Klasse 3	Maks. 25 %
Klasse 4	Maks. 5 %
Klasse 5	Maks. 20 %
Klasse 6	Ikke tillatt

Total forvaltningskapital defineres som ubundne investeringsfond samt 50 % av disponible disposisjonsfond ut over 20 millioner kroner, som ikke er disponert til formål.

Ytterligere risikobegrensninger:

- Maks. 20 % i ett enkelt verdipapirfond
- Maks. 5 % eierskap i ett fond
- Samlet eksponering mot én bank: maks. 2 % av bankens forvaltningskapital

Aktivaforordeling og referanseindekser

Den strategiske porteføljen skal være konservativ og følger disse rammene:

Aktivaklasse	Min	Nøytral	Maks	Anbefalt Benchmark
Bankinnskudd (klasse 1)	20%	40%	100%	3 mnd. NIBOR
Obligasjoner og rentefond (klasse 2-3)	0%	50%	80%	NBP RM1-RM3 (floating rate, NOK)
Aksjefond (klasse 5)	0%	10%	20%	50 % OSEBX / 50 % MSCI World (NOK)

Renteporteføljens durasjon skal ligge mellom 0,25 og 3 år, tilpasset rentemarkedet.

Risiko og rapportering

Porteføljen følges opp med:

- Absolutt risiko – Risiko for ikke å oppnå målsetting for avkastning
- Relativ risiko – Avvik fra definert referanseindeks

Det skal utarbeides tertial-rapporter som inneholder (se kapittel 1):

- Porteføljens verdi og sammensetning
- Avkastning målt mot plassering i bankinnskudd
- Klassifisering i risikoklasser
- Eventuelle avvik fra rammer eller toleransenivå

4. Rammer og begrensninger for forvaltning av konsesjonskraft

Rauma kommune har langsiktige konsesjonsrettigheter knyttet til Grytten konsesjonen, Verma og Berild som gir rett til kjøp og videresalg av 40,6 Gwh:

Verma	7,761
Berild	0,24
Grytten	32,6
SUM	40,601

Andelen kraft som brukes til egne bygg og anlegg, bør selges til flytende pris, dersom det ikke tas ut av porteføljen og brukes direkte i egne bygg. Dette utgjør om lag 20-25% av volumet.

Av den brutto porteføljen kan maks 2/3 av være til fast pris, gjort i NO3 markedet.

Nye avtaler i forbindelse med salg av konsesjonskraft skal behandles av Rauma Formannskap før endelig avtale blir inngått.

5. Rammer og begrensninger for gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler

Formålet med forvaltningen er å sikre en lavest mulig finansieringskostnad, stabil finansiering og god likviditet.

Rammer for opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår. Kommunens samlede innlån skal forvaltes etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommunelovens § 14 -14 til 14 -18 om låneopptak. Viser til økonomireglementet der det angis rammer for låneopptak.

Valg av låninstrumenter:

- Lån skal tas opp i norske kroner.
- Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Det kan tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.
- Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.
- Kommunen skal søke å finansiere investeringer som kvalifiserer til «grønne lån» med slike såfremt disse er konkurransedyktige og vilkårene anses fordelaktig sammenliknet med ordinære lån.

Lånoptak:

- Lånoptak skal gjennomføres til markedets mest gunstige betingelser, og det bør innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere.
- Lån kan tas opp som avdragsfrie lån.
- Lån til årets investeringer kan kortsiktig (dvs. innenfor årsbudsjettperioden) plasseres i bank eller rentefond inntil de skal disponeres

Det kan gjøres unntak i situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved lånoptak i statsbank (f.eks etableringslån i Husbanken).

Likviditetsrisiko / Refinansieringsrisiko

Styring av låneporteføljen skal skje ved optimalisering av tidspunkt for lånoptak og valg av løpetid. Forfall på lån skal spres over året slik at kommunen til enhver tid har likviditet til å refinansiere lån på forfallstidspunkt.

- Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre forfallstidspunkt
- Maksimum 50 prosent av kommunens samlede gjeldsportefølje kan komme til refinansiering neste 12 måneder.
- Gjennomsnittlig vektet løpetid på lånene (tid til forfall) skal være over 1 år for å redusere refinansieringsrisikoen
- Enkeltlån skal ikke utgjøre mer enn 20% av den samlede gjeldsportefølje.
- Låneforfallene må fordeles slik at årlige avdrag kan betales.

Renterisiko og rentebinding

Den beregnede andel av gjelden som er knyttet til utlån, rentekompensasjonsordninger og selvkostområdet skal til enhver tid ligge med flytende rente. Dette er i utgangspunktet selvfinansierende gjeld hvor rentekostnaden kompenseres med tilsvarende inntekter.

Brutto gjeld etter fratrukk av lån nevnt i avsnittet over utgjør netto lånegjeld. Netto lånegjeld fratrukket rentebærende likviditet utgjør netto rente eksponert gjeld.

Kommunens rentesikring skal kun knyttes til netto rente eksponert gjeld.

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere rentebinding i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader

- Renterisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering
- Andelen av netto renteeksponert gjeld som har fast rente over 1 år kan maksimalt utgjøre 50%.

Nedbetalingsprinsipper

Prinsippet om minimumsavdrag skal ligge til grunn for amortisering av kommunens investeringslån

6. Håndtering av avvik

Ved avvik fra finansreglementet skal kommunen gjennom rapporteringa bli informert om dette. Kommunedirektøren skal samtidig legge frem en plan over tiltak for å rette opp slike avvik.

Hvis det avdekkes avvik fra finansreglementet, skal det iverksettes nødvendige tiltak. Hvis det er nødvendig for å unngå vesentlig finansiell risiko, blant annet for å sikre at løpende betalingsforpliktelser kan innfris, skal kommunestyret selv endre finansreglementet



Rauma
kommune



Verdens beste kommune for naturglade mennesker!

Vollan 8A, 6300 Åndalsnes
rauma.kommune.no